

रैम सौबीत नेहा...

प्रकाश पर्येकार

रिक्षा डांबरी रस्त्या वयल्यान भितर आयली. उकते सुवातेर येवन मदींच थांबली. नेहा रिक्षेतल्यान सकयल देंवलें. रिक्षेचे ते ल्हान खिडकेंतल्यान चार-पांच माणकुले हात भायर सरले. 'बाय बाय नेहा', ते माणकुले हात थंयचे थंयच हाल्ले. सगळ्यांनी नेहाक टाय केली. नेहानूय आपल्या त्या इश्टांक बाय-बाय केलें. रिक्षेन वेग घेतलो. धुल्ल उबलो. रिक्षा आसली तशी रस्त्याचे दिकेन गेली...

फाटीर पुस्तकांचें बॅग. एका हातांत वॉटर बॉटल. दुसऱ्या हातांत फुलां आशिल्ली झाडाची खांदी. नेहा घरा वटेन धांवपाक लागलें. रिक्षेतल्यान देंवतकच धांवत घरा वचप ही नेहाची सदचीच संवय. गेटींतल्यान भितर सरतकच तें थांबले. गेटीक तेंकून उजवे वटेन दसणीचें झाड आसा. हातांतले उदकाचे बाटलेची गुडडी काडली. तातूंत आशिल्लें उदक ताणें दसणीच्या मुळार ओतलें, सोंपणां चडून पडवेर आयलें आनी बूट काडले. उदकाची बाटली सकयल दवरली. हातांतली फुलांची खांदी सांबाळीत ताणें थंयच आशिल्लें स्टूल ओडलें. नेहा बेगिबेगीन ताचेर वयर चडलें. बॅल मारली. 'चिवSS चिवSS' घरांत सुकण्याच्या आवाजाची बॅल वाजली. दार उकतें आसल्यार लेगीत नेहा स्कुलांतल्यान येतकच बॅल मारता. कारण ताका तो सुकण्याचो आवाज खूब आवडटा. आतां एक दोन फावट बॅल मारून लेगीत दार उगडलेंना. ताणें खुचें वयल्यान सकयल उडी मारली आनी तें जनेला कडेन गेलें. घरांत भितर पळयत ताणें आजयेक नेटान उलो मारलो.

'आजी येSS, बेगीन दार उगड. तुका हांवें फुलां हाडल्यांत.'

'उगडटां गोSS' ताचे आजयेन भितल्ल्यानूच आवाज दिलो. तिणें दार उगडलें.

'आजी, हीं घे तुका फुलां', नेहान फुलांची खांदी आजये मुखार धरली.

'कोणें दिलीं गो तुका हीं फुलां?'

गेल्या म्हयन्यांत 'सुनापरान्ता'च्या चवथ आंकांत ही कथा उजवाडा आयिल्ली. पूण ती हातबरपाच्या मदल्या कांय पानांची अदला-बदल जावन छापून आयिल्ली. बरोवप्याचे मागणेक मान दिवन छापणावळींतली ही चूक सुधारून आमी ही कथा हांगा परती उजवाडा हाडल्या.

-संपादपी.

हुसकेच्या फुलांची खांदी हातांत घेत आजयेन नेहाक प्रस्न केलो. खरें म्हळ्यार नेहान हाडिल्ली ती फुलांची खांदी पळोवन तिका हांसूक आयिल्लें. कारण हुसकेच्या झोंपार घोंसांनी फुलपी तीं परमळ नाशिल्लीं फुलां ह्या दिसांनी सगळ्याक दिश्टी पडटात.

'असलीं फुलां खूब आसात. आजये, रिक्षाकाकान रिक्षा थांबोवन आमकां हीं फुलां काडून दिल्यांत.' नेहा उमेदीन त्या फुलांची

गजाल आपले आजयेक सांगपाक लागलें.

'नेहा, तुका ह्या फुलांचें नांव खबर आसा?'

'ह्या फुलांक वास बी कांय येना. पूण म्हाका हीं फुलां पळोवपाक बरीं दिसतात. नांव कितें गे ह्या फुलांचें?'

'हेंकां हुसकेचीं फुलां म्हणटात.'

'हुसकेचीं फुलां?'

'हय. शिगम्याच्या रोमटाच्या मेळांतले गडे हुसकेच्या फुलांच्यो खांदयो हातांत घेवन शिगम्याचीं गितां गायत नाचतात.'

'आजी, अंदूं हांवूय शिगम्याच्या रोमटा वांगडा गांवांत भोंवपाक वयतलें आं.'

'शिगमो लागीं पावलो. पप्पा, मम्मी मेळून सगळीं आमी गांवांतलो शिगमो पळोवपाक या.'

'खरेंच?' नेहा उमेदीन नाचपाक लागलें. ताणें कपडे बदल्ले. हात-पांय धुले आनी जेवपाक बसलें.

दनपरां शाळेंतसून घरा येतकच नेहा जेवता. कांय वेळान घरपाठ करपाक बसता. उपरांत ताचे आगळेवेगळे उपक्रम सुरू जातात. तें चित्रां काडटा... मागीर तें फाटल्या दारा पोरसांत वता. ताचे आजयेन पोरसांत मोगरीं आनी आबोलीं लायल्यांत. नेहानूय आपलीं म्हण फुलांचीं दोन झाडां लायल्यांत. एक पारजताचें आनी दुसरें अनंताचें. पारजताचें झाड ताणें आपल्या मामागेर साकून हाडलां. ह्या दोनूय झाडांक तें नेमान उदक घालता. मागीर तें घरा भोंवतणचें पोरसूं भोंवता. पोरसांतल्या झाडां कडेन उलयता... सुकण्यांक नियाळटा.

एक फावट अशेंच एक अनवळखी सुकणें पोरसांत आयिल्लें. लांब शेंपाडो आशिल्लें. काळें काळेंच. तें पोरसांतल्या शेंगलार येवन बसलें आनी मागीर गावपाक लागलें. नेहा ताका कांय वेळ पळयत रावलें.

नेहा त्या सुकण्याक पयलेच

फावट पळयताले. ताचें तें गावप नेहाक खुबूच आवडलें. तें आजयेक आपोवपाक घरांत भितर धांवले. आजयेक भायर घेवन यो जाल्यार त्या शेंगलाचेर सुकणें ना. तें तेन्नाच उडून गेल्लें. 'आजये गे, शेंगलाचेर काळें काळें सुकणें बसलेलें. तेकां लांब शेंपाडो आसलो. त्या सुकण्याचें नांव किर्ते गे?' आजयेक त्या सुकण्याचें नांव सांगपाक जमलेंना. पूण नेहाक त्या सुकण्याचें नांव जाणून घेवपाक जाय आसलें. नेहा त्या सुकण्याचें चित्र काडपाक बसलें आनी आजयेक हाडून दाखयलें. 'हो काटको मगो. बरो गायता तो. वेगवेगळे आवाजूय काडटा...' मुखार नेहाक तें सुकणें परतें पोरसांत केन्नाच दिसलेंना.

नेहा पोरसांत आसा. झाडांच्या मुळार घाल्लें उदक व्हांवून वता म्हण तें आपल्या झाडांक मातयेचें आळें धरतालें. इतल्यान आजयेन ताका उलो मारलो.

'नेहा भितर यो. च्या घे आनी अभ्यासाक बस.'

'येतां गेSS...'

'अभ्यास करूंक ना जाल्यार मम्मी मारतली आं...'

कांय वेळान नेहा हातपांय धुवन घरांत भितर आयलें. च्या घेतली आनी पुस्तक उकतें करून बसलें. मम्मीचो भंय दाखयतकच नेहा पुस्तक घेवन बसता.

'नेहा अभ्यास काडलो गो? गणितां सोडयलीं? हें गणीत चुकलां. परतें कर. आयज पुस्तक वाचिल्लें काय ना?' मम्मी येतकच नेहाक सदांच असल्या प्रस्नांच्यो जापो दिवच्यो पडटात.

सांजवेळार घरा मुखावयले उकते सुवातेर गांवांतलीं भुरगीं एकठांय जातात. तीं खेळपाक लागतकच तांच्यो आड्ड्यो नेहाक आयकुपाक येतात. आतांय तेंच जालें. तें उठलें आनी जनेला कडेन वचून उबें रावलें. चलयो बॉल जिखून धरचेल्यांनी खेळटाल्यो. चले क्रिकेट खेळटाले. नेहान पुस्तक थंयच मेजार दवरलें आनी आजये कडेन गेलें.

'आजी, हांव खेळपाक वचूं गे?'

'नाका गो बाये.'

'वयतां गे आजी...'

'नाका म्हटलें न्हू...'

'कित्याक?'

'गांवांतल्या भुरग्यां वांगडा तुका खेळपाक घाडलें जाल्यार तुजी मम्मी म्हाका तापयतली.'

'हांव गांवांतलें न्हू?'

'तूं गांवांतलें. पूण तुजी मम्मी शारांतली... त्या गांवांतल्या भुरग्यां वांगडा खेळपाक गेल्यार खंय तूं पाड जातलें. तुका अभ्यास बी कांयच येवचो ना.' आजयेन मम्मीचें मत नेहाक सांगलें. इतल्यान गांवांतल्यो चार-पांच चलयो जनेला कडेन येवन उब्यो रावल्यो.

'नेहा खेळपाक यो गो. आमी नवो बॉल हाडला.'

'तुमी खेळात. नेहाक अभ्यास आसा.' अभ्यासाचें निमित्त सांगून आजयेन तांकां थंयच्यान वचपाक सांगलें. भुरगीं बोवाळ घालीत भायर धांवलीं. भायर भुरग्यांच्या खेळपाचो आवाज वाडलो. नेहा परत जनेला कडेन वचून उबें रावलें. आतां त्यो चलयो एकामेकांक धरचेल्यांनी खेळटाल्यो...

नेहाचो पप्पा इन्शुरन्स कंपनीत कामाक आसा आनी मम्मी बँकेत. दोगांय सकाळीं वांगडाच कामाक भायर सरतात आनी सांजेचीं बरोबर घरा येतात. गांवांतल्या कांय भुरग्यां वांगडा नेहा शारांतल्या कॉन्वेंण्टांत शिकपाक वता. तांकां स्कुलांत व्हरपाक-हाडपाक रिक्षा आसा. घरा कडेन नेहाक पळोवपाक ताची आजी आसा. घरांतलें सगळें काम तीच करता. नेहा तिसरे यत्तें शिकता. नेहा गांवांत जल्मलां खरें पूण घरांतल्या चार वणटीं मदीं वाडलां. आपलें भुरगें गांव भोंवपाक लागलें जाल्यार तें शिकचें ना हो ताचे मम्मीचो समज. नेहाचो पप्पाय आपूण, आपलें काम हातूंत घुसपून गेला. फाटलीं कांय वर्सां जालीं, गांवात रावून लेगीत ताचेंय गांवा कडलें नातें तुटत गेलां.

'नेहा' ही पळय तुका चॉकलेट.' मम्मीन परींतली कॅडबरी चॉकलेट काडून नेहाक दिली.

'हें तुका नवें पुस्तक.' पप्पान ताका चित्रांचें पुस्तक दिलें. पुस्तकांतलीं रंगीत चित्रां पळोवन तें आनंदीत जालें.

एका हातांत चॉकलेट आनी दुसऱ्या हातांत पुस्तक घेवन तें आजये म्हऱ्यांत धांवलें. पुस्तक आजयेक दाखयलें. मागीर तें उडक्यो मारीत खाटीचेर येवन बसलें. चॉकलेट खातां खातां पुस्तकाचें एक एक पान परतीत तातूंतलीं

चित्रां नियाळपाक लागलें.

'पप्पा, हें बॅनियन ट्री केदें मोटें आसता रे?' नेहा झाडाचें चित्र घेवन आपल्या पप्पा म्हऱ्यांत गेलें.

'वडाचें झाड तें. हें झाड आमच्या घरा येदें आसता.'

'शेंगलाच्या झाडाचेकय ऊंच?'

'हय.'

'आंब्याच्या झाडाचेकय मोटें?'

'पणसाच्या झाडा येदें?'

'तेच्याकय व्हड आसता तें.'

'पप्पा म्हाका हें झाड दाखय आं?' नेहान वडाच्या झाडाक पळोवपाची इत्सा उकतायली. नेहान आंब्याचीं आनी पणसाचीं व्हडलीं झाडां पळयिल्लीं. पूण पुस्तकांत आशिल्लें तें झाड ताका वेगळेंच दिशिल्लें.

'नेहा ही कसली खांदी गो?' मेजार दवरिल्ली हुसकेच्या फुलांची खांदी पळोवन मम्मीन ताका प्रस्न केलो.

'हुसकेचीं फुलां तीं.'

'कोणें दिलीं तुका हीं फुलां?'

'रिक्षाकानान.'

'असलें नाका जाल्लें घरांत हाडिनात आं... स्कुलांत वचपाचें आनी सरळ घरा येवपाचें. कळळें मुगो?' थंय लागींच आशिल्ल्या कोयरा पांटल्यांत फुलांची खांदी उडयत तिणें आवाज चडयलो. नेहा कांयच उलयलेंना. तें बावडें जावन पेपर वाचीत बशिल्ल्या आपल्या पप्पाक पळोवपाक लागलें.

'कित्याक तापता गो ताचेर?'

'नाका जाल्ली हळशीक घरांत कित्याक हाडटा तें? फाटले फावट घाणयारी येवन आयिल्लें घरांत.'

'हाडल्यार कितें जालें? आवडटा तें करूं दी तेका.'

'हांव खंय नाका म्हणटां? पूण झाडां, फुलां, सुकण्यां बगर आनीक कांयच करपाक नाका तेका.'

'आपलो अभ्यास करता न्हू तें वेळार? आनी हो म्हण एके तरेचो अभ्यासूच न्हू?' कांय वेळ कोणूच काय उलयलोना. सगळीं ओगीच बसून रावलीं. नेहा भिवकुऱ्या दोळ्यांनी आपले मम्मीक पळयतालें.

'नेहा, तूं गांवांतल्या भुरग्यां वांगडा

खेळपाक वचू नाका. खूब अभ्यास कर. अभ्यास केल्यार तुका सीमा मावशे वरी दोतोर जावंक मेळटलें. जातलें मुगो तूं दोतोर?' मम्मीन नेहाक समजायलें आनी लागीं ओडलें. ताच्या माथ्या वयल्यान हात भोंवडायत ती ताका कितलो तरी वेळ आपले परीन अभ्यासाचें म्हत्व पटोवन दिताली.

आयज आयतार, सकाळचीं णव वरां जाल्यांत. आजी रांदचेकुडींत बोवाळटा. नेहाची मम्मी फाटल्या दारा कपडे उमळटा. पप्पा आतांच बाजारांत गेला. नेहा सदचे संवये प्रमाण जनेला कडेन येवन उबें रावलें. भायर कांय धुरगे क्रिकेट खेळटाले. नेहाक भायर वचपाची इत्सा जाली. दार उगडून तें भायर गेलें. कांय वेळ तें त्या खेळटल्या धुरग्यांक पळयत रावलें. दारांत दसणीचें झाड फुलिल्लें... ताची नदर त्या फुलांचेर गेली. तांबडीं तांबडींच फुलां. नेहाक त्या फुलांचो रंग खूब आवडटा. जोतीं घालून तें पोरसांत देंवलें. मागीर गेटींतल्यान भायर आयलें. पयसुल्ल्यान एक सुकण्यांचें भिरें उडत येता तें ताणें पळयलें. तें भिरें नेहाच्या घरा वटेन येतालें. नेहान वयर मळबांत पळयलें. अशीं मळबांत सुकणीं उडत वतात तीं दिसतकच नेहा आनंदान धुरकुटून वता... उडत वचपी त्या भिन्याक पळोवपाक नेहा उकते सुवातेर आयलें आनी वरशें तोंड करून त्या सुकण्यांच्या भिन्याचो थाव घेवपाक लागलें.

'नेहा तूं कितें पळयता?' काल सांजे खेळपाक यो म्हण आपोवंक आयिल्ल्या त्या चलयां मदल्यो त्यो तीन चलयो आशिल्ल्यो. नेहाक त्यो पयसुल्ल्यान उलो घालून विचारताल्यो. ताणें तांकां जाप दिलिना. कांय वेळान त्यो चलयो ताचे म्हऱ्यांत आयल्यो.

'आतांच आमच्या घरा वयल्यान धवीं धवीं सुकणीं उडून गेल्यांत.' नदरे आड जाल्ल्या त्या सुकण्यांचो थाव घेत नेहा उलयलें.

'बकीं तीं.'

'आपल्या घरा वयतात तीं.'

'तीं आतां परत येवचीं नात?' नेहाची तांचे विशींची उत्सुकताय जागी जाली.

'ना. तीं आतां त्या दोंगरा पलतडच्या गांवांत गेल्यांत आसतलीं.'

दुसऱ्या गांवांत न्ह. दुसऱ्या शेतांत. आमच्या गांवा सकयल मोट्टें वांयगण आसा.

आमच्या वांयगणांतल्यान आतां तीं लोकांच्या वांयगणांत गेल्यांत.'

'आमी आमच्या वांयगणांत वयतात. थंय तुका धवीं धवीं बकीं पळोवपाक मेळटलीं.

'पाटाचें उदक दाखयता...'

'मागीर आमी वडा कडेन या.'

'थंय तुका झोंपाळ्यार बसयतां.'

'आमी सददां झोंपाळ्यार बसतात.'

दिपा, सुधा आनी प्रतिक्षा ताका भोंवतण करून उबीं रावलीं. तीं नेहाक हयो सगळ्यो गजाली मोटे उमेदीन सांगतालीं.

'म्हाका तुमी बॅनीयन ट्री दाखयतलीं?'

नेहान तांकां अजापान विचारलें. रातीं पळयिल्ल्या पुस्तकांतलें झाड आपणाक प्रत्यक्ष पळोवपाक मेळटलें हें येवजून तें मनांतल्या मनांत खोशी जालें.

'बॅनीयन ट्री? हें आनीक कितें?' सुधान प्रस्न केलो.

'वडाचें झाड. म्हाका तें पळोवपाक जाय. आंब्याच्या आनी पणसाच्या झाडाचेकय मोटें आसता खंय न्हू तें?' वडाच्या झाडाक 'बॅनीयन ट्री' म्हणटात म्हण तांकां खबर नासलें. नेहाक इंग्लीश कळटा म्हण तीं ताका अजापान पळोवपाक लागलीं.

'आमच्या वांयगणा कडेन मोट्टें वडाचें झाड आसा.' सुधान नेहाचो हात धरलो. तीं चवगांय वांयगणाचे दिकेन चलपाक लागलीं... कांय वेळ चल्ले उपरांत तीं वांयगण शेता कडेन पावलीं.

न्हंयेचे दावे वटेन आयसपयस मेरेन पाचवेंचार वांयगण शेत पातळिल्लें. नेहान शेतांचेर नदर भोंवडायली. शेतांत मदीं-मदीं भुजगावणीं लायिल्लीं. त्या भुजगावण्यांचेर आनी शेताच्या मेरांचेर धवींफुल्ल बकीं बशिल्लीं. तीं शेतांत भितर गेलीं.

'तीं पळय बकीं' अशें म्हणीत सुधान मातयेचो गुळो करून तांचे दिकेन शेंवटिलो. तशीं बकीं भुजलीं. चार-पांच बकीं उडलीं आनी भोंवर मारीत पयस वचून आसलीं तशीं परत बसलीं. पाटांतल्यान थंड उदक व्हांवतालें. प्रतिक्षा पाटांत देंवलें. हाताचो पोसो करून पाटांतलें उदक तें शेतांत उडोवपाक लागलें. हेरांकूय तशें करचें अशें दिसलें. मागीर तीं सगळीं त्या पाटांत देंवली. आपल्या पोशांनी तीं उदक शेतांत उडोवपाक लागलीं... हया

खेळांत नेहाक खुबूच मजा येताली. मागीर तीं त्या पाटांतल्यान चलत शेताचे वयले वटेन गेलीं. थंय नेहाक तांणी न्हंयेक घाल्लो बांद दाखयलो.

'ही आमची न्हंय. हे न्हंयेक बांद घालून उदक शेतांत हाडलां.' दीपान नेहाक उदकान भरिल्लो बांद दाखयलो.

'आमी त्याऽऽ खडपा कडेन न्हातात. म्हाका पेंवपाक येता.' सुधान बांदा सकयली न्हावपाची सुवात नेहाक दाखयली.

'म्हाकाय पेंवपाक येता', प्रतिक्षानूय आपणाक पेंवपाक येता म्हणपाचें सांगलें.

'नेहा, मम्मी तुका आमचे वांगडा भोंवपाक कित्याक धाडिना?'

'आयतारचें बी तूं पप्पा वांगडा न्हंयेचेर न्हावपाक कित्याक येना?'

'नेहा, तूं आमचे शाळेंत शिकपाक यो. आमी मदले सुटयेक खूब खूब खेळटात.'

'आमचो गुरुजी आमकां वनभोजनाक व्हरतलो. पयस रानांत...' नेहाक कितें सांगूं आनी कितें नाका अशें तांकां तिगांयकूय जाल्लें. आपल्याक उलोवपाची संद मेळटा. तशीं तीं तिगांय एका फाटोफाट उलयतालीं. तांचे मुखार नेहा मोनें जाल्लें. सामके बाबडें जावन तांचें सांगणें आयकतालें.

'म्हाका मम्मी मारतली. हांव घरा वयतां', शाळेची याद काडटकच नेहा मुखार ताची मम्मी उबी रावली.

'नेहा, आमी आतां वडा कडेन या. तुका झोंपाळ्यार बसयतां. झोंपाळो घेवन जातकच आमी मागीर रोखडींच घरा या, अशें म्हणून दीपान आनी सुधान, नेहाचो हात धरलो. नेहाक घेवन तीं वांयगणाचे वयले वटेन आशिल्ल्या उकत्या मळार गेलीं.

मळार मदीं आशिल्ल्या त्या म्हालम्हातान्या वडाचे खांदे आयसपयस मेरेन पातळिल्ले. त्या वडाच्या खांद्यांक लांबचे लांब पारंब्यो लोंबताल्यो. वांयगणांचें काम चलता तेन्ना शेतकार हया वडाचे सावळेंत येवन विसव घेतात. गांवचीं धुरगीं त्या वडा पोंदा तरातरांचे खेळ खेळटात. तांचो एक म्हत्वाचो खेळ म्हणल्यार पारंब्यांक गोळ मारून झोंप काडप.

आयसपयस पातळिल्ल्या त्या वडाच्या झाडाक पळोवन नेहा अजापलें. पुस्तकांतल्या

चित्रांतलें झाड तें आयज प्रत्यक्ष रुपांत पळयतालें. तीं चवगांय वडाचे सावळेंत रिगलीं. वडाक भोंवर मारून प्रतिक्षान नेहाक वड दाखयलो. दोन पारंब्यांच्या पोंतांक गांठ मारून तयार केल्ल्या झोंपाळ्याचेर बसून सुधा आपूण झोंप काडपाक लगलें. दुसरें वटेन दीपान एकेच पारंबेक गोळ मारून एक लांब झोंप घेतली...

'नेहा यो, आतां तूं झोंपाळ्यार बस. आमी तुका झोंप काडटात,' सुधान ताका आपयलें. तशें तें थंय आयलें, पूण झोंपाळ्यार बसपाक नेहाक धाडस जालेंना.

'पडचें ना तूं' दीपान हाताक धरून ताका झोंपाळ्याक कडेन हाडलें.

'अशें बसपाचें आनी हांगा घट धरपाचें. प्रतिक्षान ताका झोंपाळ्यार कशें बसपाचें तें दाखयलें. नेहान जायते फावट कॉन्व्ण्टांतल्या झोंपाळ्यार बसून झोंप काडल्या. हो वडाच्या पारंब्यांचो झोंपाळो ताका वेगळोच दिसलो. तें भियेत भियेत झोंपाळ्यार बसलें. सुधा झोंपाळ्या फाटल्यान उबें रावलें. झोंप ज्या जाग्यार पावूंक शकता थंय वचून दीपा उबें रावलें. सुधान झोंपाळो धुकल्लो. नेहान दोळे धांपलें. भंयान किळांच मारली.

'एऽऽक.'

'दोऽऽन' तिगांय एका सुरांत झोंप मेजपाक लागलीं.

'नेहा, पांय वयर कर.'

'नेहा, दोळे उकते कर.'

'पंदराऽऽ.'

'नेहा, दोळे उगड.'

'वीऽऽस...' नेहान दोळे उगडले. तिगांयनी व्हडलो बोवाळ केलो...

'तीस, एकतीऽऽस...' नेहा वाऱ्यार उबिल्ले वरी अघांतरी उबतालें. ताका आतां खूबूच मजा दिसताली. कॉन्व्ण्टांतल्या झोंपाळ्यार बशिल्ले वरी तें त्या पारंब्यांच्या झोंपाळ्याचेर एकसारकें झोंप घेतलें. मदीं आड्डतालें... किळचेतालें...

'आमचें नेहा कितलें बरें झोंप घेता न्ह?' पप्पान नेहाचे मम्मीक म्हळें. कांय अंतरार काजऱ्याच्या झाडा पोंदा उबीं रावन तीं नेहाक पळयतालें.

'नेहा पडटलें. चल, बेगीन या आमी थंय.'

'ना. पडचें ना तें. त्या गांवांतल्या भुरग्यांक पळय. नेहा पडत म्हण कितले जतनायेन ताचे भोंवतणीं उबीं रावल्यांत तीं.'

'आमच्या नेहाक त्या गांवांतल्या भुरग्यां वांगडा अशें भोंवपाक धाडप बरोबर न्हय. चल, या आमी थंय.'

'आमी ज्या झाडा पोंदा उबीं रावल्यांत तें काजऱ्याचें झाड. ह्या झाडाचीं पाळां, साल, पानां, फुलां, फळां सगळेंच कोडू... पूण ह्या दनपारच्या कडार ताची सावळी पळय कितली थंड ती. गांवांतलीं भुरगीं आसत आरशीं बुरशीं... पूण तीं खूब मायेस्त आसतात... गिन्यानीय आसतात. तांकां खूब कितें खबर आसता. आमचें नेहा तांच्या सांगातान वाडपाक जाय. गांवा भोंवतणच्या सैमाची ताका वळख जावपाक जाय... घोवाचे हे सांगणेन नेहाची मम्मी मोनी जाली. ती कांयच उलयलिना. वाऱ्याचे झोतीन त्या काजऱ्याच्या झाडाच्यो खांदयो हाल्ल्यो. कांय पिकिल्लीं पानां भिरभिरत सकयल आयलीं आनी सुकिल्ल्या पानांनी एकरूप जालीं. त्या

वाऱ्याच्या सांगातान वडाच्योय खांदयो हालताल्यो.

'चुकलें हांव...' तिणें घोवाचें मनगट दोनूय हातांनी आंवळून धरलें आनी ती अळंग ताच्या भुजांर लंवडली. कांय खीण अशेच गेले. तिची नदर त्या झोंपाळ्याचेर थिरावली. झोंपाळो एक सारको झुलतालो....

'अट्ट्याण्णवऽऽ.'

'णव्याण्णवऽऽव.'

'शंऽऽबर.'

दनपारच्या वेळार वाऱ्याची आनीक एक झोत काजऱ्याच्या झाडाच्यो खांदयो हालयत शेता वटेन गेली. त्या पाचव्याचार शेताक स्पर्श करीत वारो रानांत भितर रिगलो... नेहाच्या घरा वयल्यान उडून गेल्लें तें बक्यांचें भिरें आतां शेताचे दिकेन परत येतालें... तें भिरें उडत उडत शेतांत आयलें. शेता वयल्यान भोंवर मारीत तीं बकीं पांखां फडफडायत मेरांचेर विसावलीं.

नेहा आनंदान झोंप घेतलें. मदींच किळचेतालें. उमेदीन आड्डतालें... नेहाचे मम्मीचे दोळे पाणावले. दोळ्यांतल्यान दुकां झरी पाझरपाक लागल्यो. तिणें त्या पाणाविल्ल्या दोळ्यांनी नेहाक नियाळ्ळें. तीं तिगांय नेहाक अजून झोंप काडटालीं.

'एकशें वीऽऽस.'

'एकशें एकवीऽऽस.'

'एकशें बावीऽऽस.'

ताचें झोंप मेजप चालूच आशिल्लें. झोंपाळो झुलत आशिल्लो. आतां नेहाच झोंपाळो जाल्लें...

गांवची एकली चली लम्मा आदीं आवय जाली. खूब मार खाले उपरांत भुरग्याचो बापूय कोण तें तिणें सांगलें - गांवचे शिमेर रावपी झेन गुरू.

गांवच्या लोकांचो जमो त्या गुरू सर्रीं गेलो. गुरू ध्यानाक बशिल्लो. बोवाळ करून लोकांनी ताचें ध्यान भंगयलें. 'ढोंगी तूं... फटींग तूं...' बी म्हणून ते ताका तरातरांनी उलयले, आनी भुरग्याक ताका दवरून घेवंक सांगलें. "बरें आसा. बरें आसा." गुरून म्हळें. तो आनीक कांय उलयलो ना.

ताणें भुरग्याक उखल्लें आनी शेजारचे बायल-मनशेगेर ताची वेवस्ता केली, खर्चाचो भार आपणें घेवन.

हे घडणुकेक लागून झेन गुरूची समाजांतली पत सामकी देंवली.

ताचे सगळे शिश्य ताका सोडून गेले.

वर्स अशेंच गेलें. ते चलयेच्यान आतां कशेंच सोंसूंक जायना जालें, आपणें फट मारिल्ली म्हणपाचें तिणें कबूल केलें. शेजारचोच तरणाटो भुरग्याचो बापूय आशिल्लो.

गांवचे लोक परतेय त्या झेन गुरू सर्रीं गेले, आनी ताचे मुखार तकली बागोवन तांणी माफी मागली. भुरगेंय परतें मागलें. भुरग्याक घेवन येवन तांचे कडेन दितना झेन गुरून इतलेंच म्हळें, "बरें आसा, बरें आसा."

अंधनी डिमेलो हांगेल्या

The Song of the Bird

पुस्तकांतल्यान अणकारून.